

Üniversite Öğrencilerinin Okuldan Memnuniyet Düzeyleri ve Akademik Başarıları Arasındaki İlişki: Fen Bilgisi Öğretmenliği Örneği¹

The Relationship Between School Satisfaction Levels and Academic Achievement of University Students: The Example of Science Teaching

Yüstra ÇAVDAR

ORCID: 0009-0002-0322-0984 ◆ yusracavdar@gmail.com

Doç.Dr. Sevgül ÇALIŞ

ORCID: 0000-0002-5195-3210 ◆ Bursa Uludağ Üniversitesi- Eğitim Fakültesi, Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Bölümü, Öğretim üyesi ◆ scalis@uludag.edu.tr

Özet

Son yıllarda devlet üniversitelerinin yanı sıra özellikle vakıf ve özel üniversitelerin sayısındaki artış sonucu üniversiteler arası rekabet ortamı doğmuştur. Bu rekabet ortamında üniversiteler öğrenciler tarafından tercih edilebilmek için kaliteli eğitimin yanı sıra, öğrencilere sundukları olanaklar ile de gündeme gelmektedir. Global dünyada nitelikli, yetişmiş öğrencilere olan ihtiyacın artması ile üniversitelere yapılan yatırımın, eğitim kalitesinin ve memnuniyet çalışmalarına olan ilginin de arttığı görülmektedir. Üniversite sınavında daha yüksek puanla öğrenci kabulü yapan ve kaliteli eğitim hizmeti verdiği düşünülen üniversitelerin mezunları, daha nitelikli kabul edildikleri için bu tür üniversitelerden mezun olan gençler bu daha kolay istihdam olanağı sağlayabilmektedir. Bu sebeple öğrencilerin kaliteli eğitim verdiği düşünülen üniversiteleri daha fazla tercih edecekleri aşikardır. Eğitimde kaliteye önem veren üniversiteler için öğrenciler tarafından nasıl değerlendirildikleri önemlidir. Öğrencilerin değerlendirmeleri eğitimin kalitesini tespit etmede tek bilgi kaynağı olmamakla birlikte yararlı bilgiler sağlar. Bu araştırma; Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Fen Bilgisi Öğretmenliğinde öğrenim görmekte olan 2, 3 ve 4. sınıf öğrencilerinin okuldan memnuniyet düzeyleri ile akademik başarıları arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığını incelemek amacıyla yapılmıştır. Çalışma nicel araştırma yöntemlerinden tarama yöntemi ile yürütülmüştür. Araştırmanın örneklemini 2021-2022 güz yarıyılında öğrenim gören, araştırmaya katılmaya gönüllü olan ve formları eksiksiz dolduran 2.sınıf öğrencilerinden 48 kişi, 3.sınıf öğrencilerinden 36 kişi ve 4.sınıf öğrencilerinden 21 kişi olmak üzere toplam 105 fen bilgisi öğretmen adayları oluşturmuştur. Veri toplama aracı olarak "A Öğrenci Memnuniyet Ölçeği" kullanılmıştır. Toplanan veriler SPSS 28.0 paket programı ile analiz edilmiştir. Öğrencilerin akademik başarıları ve memnuniyet durumları betimsel istatistiklerle yorumlanmıştır. Yapılan istatistik analizlere göre Fen Bilgisi öğretmen adaylarının okuldan memnuniyet düzeyleri ile akademik başarıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

Anahtar Kelimeler: Akademik başarı, öğrenci memnuniyeti, fen bilgisi öğretmen adayı

Extended Abstract

In order to meet the demand for higher education in our country, an environment of competition between universities has emerged as a result of the increase in the number of private and state universities in recent years. In this competitive environment, universities come to the fore with the opportunities they offer to students as well as quality education in order to be preferred by students. With the increase in the need for qualified, trained students in the global world, it is seen that the investment made in universities, the quality of education and the interest in satisfaction studies also increase. Since the graduates of universities that accept students with higher scores in the university exam and are thought to provide quality education services are considered more qualified, such universities can provide easier employment opportunities. For this reason, students are expected to prefer universities that are thought to provide quality education more. There are many factors that determine the university preferences of students. Among these, there are factors such as the academic success

¹ Bu çalışma 2023 yılında yapılan Uluslararası Fen, Girişimcilik, Matematik ve Teknoloji Eğitim Kongresinde bir kısmı sözlü sunulan özeti yayınlanan bildiriden değiştirilerek geliştirilmiştir.

of the university, its campus, student life, job opportunities of graduates, and opportunities within the departments. In this context, it is assumed that students will choose a university that suits their career goals and personal preferences (Egelioğlu and et al., 2011:15). Student satisfaction is accepted as an important data in terms of the quality of undergraduate education given by universities (Uygur and Yelken 2017:2). Because satisfaction that students receive from education is considered as an indicator of the quality of the educational institution. For this reason, most universities pay attention to regularly conducting satisfaction surveys to evaluate their efforts in quality improvement processes and to improve their service quality. For universities that care about quality in education, it is important how students are evaluated. Student assessments are not the only source of information in determining the quality of education, but they provide useful information. Although there are many studies on the concepts of student satisfaction and academic success (Altaş, 2021; Alver, 2005; Şahin et al., 2011; Naralan and Kaleli, 2012; Burgaz and Ekinci, 2007; Jafarova and Demirtaş, 2020) there are few studies examining the relationship between these two concepts both in our country and in the world literature (Egelioğlu et al., 2011; Koç and Arkan, 2021; Edraki et al., 2011; Samdal et al., 1999). For this reason, in this study, it was desired to investigate the relationship between prospective science teachers' levels of satisfaction with school and their academic achievements. For this reason, it was desired to seek answers to some research questions. These are: 1) Is there a significant relationship between pre-service science teachers' level of satisfaction with school and their academic achievement? 2) How academically successful are the pre-service science teachers? 3) What is the level of satisfaction of pre-service science teachers from school?

Relational survey model, one of the quantitative research methods, was used in the research. In the relational screening model, it is tried to determine whether the variables change depending on each other and if there is a change, how it happens (Karasar, 2012:79). The universe of this study consists of students studying Science Education at Bursa Uludağ University. The participants of the study consisted of 105 teacher candidates studying at Bursa Uludağ University Faculty of Education Science Teaching Department in the 2021-2022 academic year. The "A Student Satisfaction Scale" which was developed by Tatar (2017:218) was used as a data collection tool to determine the satisfaction levels of prospective science teachers at school. The scale consists of 7 parts: the physical conditions of the university, the infrastructure of the university, the library facilities of the university, the courses and course contents, the characteristics of the academic staff teaching the course, the characteristics of the university staff other than the academic staff teaching the course, and the student profile. There are a total of 100 items in 7 sections of the scale. In answering each item; Likert type 5-point measurement option was used as "1-Not at all satisfied, 2-Not satisfied, 3-No idea, 4-Somewhat satisfied, 5-Very satisfied". The reliability coefficient of the scale was found to be 0.97 by Tatar et al. However, in this study, the reliability coefficient of the scale was found to be 0.96. The academic achievement scores of the science teacher candidates were obtained from the student information system as of the 2021-2022 fall semester, after all the grades of the previous semester were entered. In the study, the data were evaluated according to the SPSS 28.0 package program. Students' academic achievement and satisfaction were interpreted with descriptive statistics. In the study, quantitative data collected with the help of the satisfaction scale and academic achievement scores were subjected to normality tests. Kolmogrov - Smirnov test applied data were found to be in accordance with normal distribution (Satisfaction: $p=0.2$, $p>0.05$; GPA: $p=0.102$, $p>0.05$). Pearson correlation analysis was applied to determine the relationship between the two. In this study, which was conducted to examine the relationship between the academic achievement scores of science teacher candidates and their satisfaction with school, no statistically significant relationship was found between students' school satisfaction and academic achievement scores.

In order to increase the level of satisfaction in the quality of education, training and the management style of the college to maintain its continuity; meetings should be held with the students, academic and administrative staff of all classes, where student complaints about the school's purpose, philosophy, mission, vision, the introduction of the instructors, orientation and cohesion, opinions about the curriculum and management style are heard and their expectations are determined, and scientific and social activities that will increase cooperation should be organized.

Keywords: Academic success, student satisfaction, pre-service science teacher

Giriş

Akademik başarı kavramı, herhangi bir öğretim kademesinde okullarda okutulan dersler aracılığı ile edinilen bilgi ve becerilerin öğretmenler aracılığıyla değerlendirilmesi sonucunda öğrencinin aldığı notlarının ortalaması olarak tanımlanabilir (Carter ve Good,1973'den Akt., Erdoğan, 2007:34). Bir toplumun kalkınmasında etkili eğitim-öğretim gerçekleştirilerek akademik açıdan başarılı ve nitelikli insan gücünün yetiştirilmesi çok önemlidir. Akademik başarı üzerinde aile, okul ortamı ve öğrenciden kaynaklanan değişkenlerin etkili olduğu kabul edilmektedir. Önemli değişkenlerden biri olan okul

ortamının sağlıklı olması; öğrencilerin derslere katılım oranını artırır, öğrenmeyi motive eder, öğrencilerin okulu benimsemesini sağlar, kaynaşmayı artırır ve öğrencilerin memnuniyeti etkiler (Bahçetepe ve Giorgetti, 2015:83).

Son yıllarda Ülkemizde gençlerin yükseköğretime olan taleplerinin karşılanabilmesi amacıyla birçok yeni üniversite açılmış ayrıca yükseköğretim kontenjan sayısı da hızla artmıştır. Üniversite sayısındaki bu artış sonucu üniversiteler arasında öğrencileri kendi bünyelerine katabilmek için pek çok rekabeti gündeme getirmiştir. Öğrencilerinin üniversiteden çeşitli düzeylerde beklentileri vardır. Üniversiteler, öğrencilerine mezuniyet sonrasında iş dünyasının beklentilerine cevap verecek şekilde çağdaş seviyede eğitim öğretim sunarak, öğrencileri yaratıcı ve yenilikçi düşünme fırsatları ile yetiştiren ve destekleyen ayrıca araştırma çalışmaları verdiği destekler ile ülkedeki ve dünyadaki teknolojik gelişmeleri takip eden yenilikçi bir yapıya sahip özellikler taşımalıdır (Karakaya ve diğerleri, 2016:41). Üniversiteler günümüz bilgi toplumunda önemli görevler üstlenmektedir. Bu sebeple üniversitelerin vizyonu bilgi odaklı, yenilikçi, öğrenmeye ve öğrencilerin güncel bilgi edinimine önem veren, bilimsel bilgilerin ön plânda olduğu, öğrenmenin ödüllendirildiği, öğretim kurumları olmalıdır (Celep, 2007:17-18; Parlar, 2012:205). Pek çok üniversitede uygulanan programlar benzer olduğu için alınan dersler ve bu derslerin içerikleri birbirine benzemektedir ancak, toplumda bazı üniversitelerin ayrı bir yeri ve önemi olup bu üniversitelerde öğrenim gören öğrencilerinin aldıkları eğitim kalitesinin farklı olduğu düşünülmektedir. Bu tür niteliklere sahip olduğu düşünülen üniversitelerde resmi programların dışında öğrenciye yönelik farklı eğitim programlarının da ön planda olduğu anlaşılmaktadır. Bu üniversitelerdeki farklılığın sebebi örtük program olarak adlandırılan üniversitenin standartları, akademik başarı düzeyleri ve öğrencilerin geldikleri sosyal sınıf, üniversitedeki sosyal ve akademik yaşam vb gibi etkenlerdir (Yüksel, 2002:364). Öğrencilerin üniversite tercihlerini belirleyen birçok faktör bulunmaktadır. Bunlar arasında üniversitenin akademik başarısı, yerleşkesi, öğrenci yaşamı, mezunların iş olanakları, bölümlerdeki imkanlar gibi faktörler yer almaktadır. Bu bağlamda öğrencilerin kariyer hedeflerine ve kişisel tercihlerine uygun bir üniversite seçecekleri varsayılmaktadır (Egelioglu ve diğerleri, 2011:15). Öğrenci memnuniyeti üniversitelerin verdiği lisans eğitiminin niteliği açısından önemli bir veri olarak kabul edilmektedir (Uygur ve Yelken 2017:2). Çünkü öğrencilerin eğitimden aldıkları tatmin ve memnuniyet, eğitim kurumunun kalitesinin bir göstergesi olarak düşünülmektedir. Bu nedenle çoğu üniversite, kalite geliştirme süreçlerindeki çabalarını değerlendirmek ve hizmet kalitelerini geliştirmek için düzenli olarak memnuniyet anketleri yapmaya ve sonuçlarını değerlendirerek hizmetlerini iyileştirmeye özen göstermektedir.

Üniversiteler, kalite geliştirme süreçlerindeki çabalarını değerlendirmek için sadece dış denetim kurumlarının denetimlerine değil, aynı zamanda iç denetim çalışmalarına da önem vermelidir (Egelioglu ve diğerleri, 2011:16). İç denetim çalışmaları, üniversitede yer alan üyelerin durum saptamak amacıyla sürece yönelik görüşlerinin alınması, elde edilen verilerin yorumlanması ve bu sonuçlara dayalı geliştirme çalışmalarından oluşur (Dolmans ve diğerleri, 2003:213). Egelioglu ve diğerleri (2011:16), öğrencilerin okuldan memnuniyet düzeylerinin, onların akademik başarılarını da etkileyen faktörlerden biri olduğunu ifade ederken; Koç ve Arkan (2021:90), akademik başarı puanı ile öğrencilerin okuldan memnuniyet durumlarının ilişkisini incelemek amacıyla yaptıkları çalışmada bu iki kavram arasında anlamlı bir ilişki bulamamıştır. Bu nedenle öğrencilerin başarısının, üniversitelerde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve kalitesi ile ilişkili olup olmadığını incelemek önemlidir. Okul değişkenlerinin öğrenci başarısı üzerindeki etkileri olduğunu açıklayan pek çok çalışma mevcuttur (Archibald, 2006; Stewart, 2008; Engin-Demir, 2009; Dinçer ve Uysal, 2010; Glewwe ve diğerleri, 2011;). Okul ortamında memnuniyete etki eden çok sayıda değişken vardır. Ancak, öğretmen adaylarının memnuniyet düzeyleri ile ilgili çalışmalara ait alan yazın incelendiğinde, yapılan çalışmaların

daha çok memnuniyet ölçeği geliştirilmesi ya da öğrenci memnuniyet düzeylerinin memnuniyet anketleri veya ölçeklerle ölçülmesine yönelik (Bacıoğlu ve Vural, 2018; Biber, 2013; Boran ve Yelken, 2020; Erdoğan ve Uşak, 2005; Şahin ve diğerleri 2011; Sümen ve Çağlayan, 2013; Uygur ve Yelken, 2017) olduğu görülmektedir.

Kalite çalışmalarında önemli bir yere sahip olan öğrenci memnuniyeti ve akademik başarı kavramlarına yönelik ayrı ayrı pek çok çalışma (Altaş, 2021; Alver, 2005; Şahin ve diğerleri, 2011; Naralan ve Kaleli, 2012; Burgaz ve İkinci, 2007; Jafarova ve Demirtaş, 2020) olmasına rağmen, hem ülkemizde hem de dünya literatüründe bu iki kavram arasındaki ilişkiyi inceleyen az sayıda çalışma (Egelioglu ve diğerleri, 2011; Şahin ve diğerleri, 2017; Koç ve Arkan, 2021; Edraki ve diğerleri, 2011; Samdal ve diğerleri, 1999) bulunmaktadır. Bu sebeple çalışmada, fen bilgisi öğretmen adaylarının okuldan memnuniyet düzeyleri ile akademik başarıları arasındaki ilişkiyi araştırmak istenmiştir. Bu sebeple aşağıdaki araştırma sorularına yanıt aranmak istenmiştir.

- 1) Fen bilgisi öğretmen adaylarının okuldan memnuniyet düzeyleri ile akademik başarıları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
- 2) Fen bilgisi öğretmen adaylarının akademik başarıları ne düzeydedir?
- 3) Fen bilgisi öğretmen adaylarının okuldan memnuniyet durumları ne düzeydedir?

Yöntem

Araştırma Modeli

Araştırmada kullanılan ilişkisel tarama modeli, nicel araştırma yöntemlerinden birisidir. Karasar (2012:79) tarafından, değişkenlerin birbirine bağlı olarak değişip değişmediği; eğer bir değişme varsa bu değişimin nasıl olduğunun saptanmaya çalışıldığı bir yöntem olarak tanımlanır. Genellikle ilişkisel tarama modeli iki veya daha çok sayıdaki değişkenin aralarındaki değişimi ve derecesini belirlemek amacı ile kullanılan korelasyonel bir yöntemdir. Creswell (2017), ilişkisel çözümlemenin korelasyon türü ilişki ve karşılaştırma yolu ile elde edilen ilişkiler ile yapılabildiğini ifade ederek tutumların ve eğilimlerin belirlenmesine olanak sağlandığını belirtmiştir.

Araştırma Grubu

Bu çalışmanın evrenini Bursa Uludağ Üniversitesi Fen Bilgisi Öğretmenliği'nde öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Çalışmanın katılımcılarını ise 2021-2022 Akademik yılında Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Fen Bilgisi Öğretmenliği (FBÖ) Bölümünde öğrenim gören 105 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Katılımcıların demografik özellikleri Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo1 Katılımcıların demografik özellikleri

Sınıf Düzeyi	Katılımcı sayısı	Cinsiyet
2.sınıf	43	Kadın
	5	Erkek
3.sınıf	32	Kadın
	4	Erkek
4.sınıf	17	Kadın
	4	Erkek

Veri Toplama Aracı

Fen bilgisi öğretmen adaylarının okuldan memnuniyet düzeylerinin belirlenmesi için veri toplama aracı olarak Tatar vd. (2017:218) tarafından geliştirilen “A Öğrenci Memnuniyet Ölçeği” araştırmacıdan izin alınarak kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan ölçek; üniversitenin fiziki koşulları, üniversitenin altyapısı, üniversitenin kütüphane olanağı, dersler ve ders içerikleri, dersi veren akademik personelin özellikleri, dersi veren akademik personel dışındaki üniversite çalışanlarının özellikleri, öğrenci profili olmak üzere 7 bölümden oluşmaktadır. Ölçekteki 7 bölümde toplam 100 madde bulunmaktadır. Her maddenin cevaplanmasında; 1-Hiç memnun değilim, 2-Memnun değilim, 3-Fikrim yok, 4-Biraz memnunum, 5-Çok memnunum” şeklinde kodlanmış Likert tipi 5’li ölçüm seçeneği kullanılmıştır. Tatar vd. (2017:220), tarafından ölçeğin Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı güvenirlik katsayısı 0,97 olarak bulunmuştur. Bu çalışmada ise ölçeğin güvenirlik katsayısı 0,96 olarak tespit edilmiştir. Fen bilgisi öğretmen adaylarının akademik başarı puanları, bir önceki dönemin tüm not girişleri yapıldıktan sonra 2021-2022 güz dönemi itibari ile öğrenci bilgi sisteminden alınmıştır. Öğrencilerin akademik başarılarını ölçmek için genel aritmetik not ortalamaları (GANO) kullanılmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmada toplanan veriler SPSS 28.0 paket programına girilmiştir. Veriler SPSS 28.0 programında yapılacak analizler için uygun şekilde kodlanmış ve değerlendirilmiştir. Öğretmen adaylarının akademik başarıları ve memnuniyet durumları betimsel istatistiklerle yorumlanmıştır. GANO puanları düşük, orta ve yüksek düzey olmak üzere 3 kategoride ele alınmıştır. Ölçekteki her bir öğrenci memnuniyet puan kodlaması 1-5 aralığındadır ve memnuniyet puanları düşük, orta ve yüksek düzey olarak sınıflanmıştır (Tablo 2).

Tablo 2. Memnuniyet ve GANO puan kategorileri

Memnuniyet Puan aralığı	Memnuniyet Durumu	GANO puanı	Akademik başarı
< 1,5	Düşük	<1,5	Düşük
1,5- 3,0	Orta	1,5-2,5	Orta
3,1- 5,0	Yüksek	2,6- 4	Yüksek

Çalışmadan elde edilen verilere göre yapılan betimsel istatistik sonuçlarından elde edilen ortalamalar, Tablo 2’deki kategorilere göre değerlendirilmiştir. Çalışmada memnuniyet ölçeği yardımıyla toplanan nicel veriler ve akademik başarı puanları normallik testlerine tabi tutulmuştur. Öğretmen adaylarının almış oldukları puanların normal dağılıma uygunluğunun araştırılmasında Kolmogrov - Smirnov testi kullanılmıştır. Araştırmada öğretmen adaylarının memnuniyet düzeyleri ve GANO verilerinin arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla Pearson korelasyon katsayısı hesaplanmıştır.

Bulgular

Çalışma 105 Fen Bilgisi öğretmen adayı ile gerçekleştirilmiş olup % 45,7 si 2.sınıf, % 34,3’ü 3.sınıf ve % 20’si 4.sınıfta okumaktadır. Çalışmadan elde edilen veriler kullanılarak hesaplanan betimsel istatistiklere ilişkin bilgiler Tablo 3’de verilmiştir.

Tablo 3. Verilere ait Betimsel İstatistikler

	Memnuniyet	GANO
Ortalama	3,49	2,84
Medyan	3,46	2,91
Çarpıklık	-,471	-,422
Basıklık	2,02	-,319

Tablo 3 incelendiğinde öğretmen adaylarının memnuniyet düzeylerine ait verilerin ortalamasının 3,49 medyanın 3,46 ve genel akademik not ortalamalarının ise 2,84 medyanın 2,91 olduğu görülmektedir. Medyan, ortalama gibi değerlerin birbirlerine yakın olması ve Skewness olarak adlandırılan çarpıklık değerinin ± 1 sınırları içinde 0'a yakın olması normal bir veri dağılımı olduğunu ifade etmektedir. Fen bilgisi öğretmen adaylarının memnuniyet düzeylerinin ortalaması 3,49 olması sebebiyle, okuldan memnuniyet düzeylerinin yüksek düzeyde olduğu söylenebilir. Aynı şekilde genel akademik not ortalamalarının da 2,84 olması başarılarının da yüksek düzeyde olduğunu göstermektedir.

Kolmogrov - Smirnov normallik testine göre, memnuniyet verileri ve GANO verilerin normal dağılıma uygun olduğu görülmüştür. Verilerinin normallik analizi aşağıdaki Tablo 4'te ortaya konulmuştur. Tablo 4 incelendiğinde Kolmogrov-Smirov normallik testine göre öğretmen adaylarının memnuniyet verileri için $p=0,2$ ($p>0,05$), GANO verileri için $p=0,102$ ($p>0,05$) olduğu görülmektedir.

Tablo 4. Normallik Testi

	Kolmogorov-Smirnov			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Memnuniyet	,052	105	,200	,968	105	,012
GANO	,079	105	,102	,975	105	,043

İstatiksel analizlerde, değişkenler arasındaki ilişkileri incelemek için korelasyon yapılmaktadır (Bursal, 2019:129). Fen bilgisi öğretmen adaylarının okuldan memnuniyet durumları ile akademik başarıları arasındaki ilişkilerini belirlemek amacıyla Pearson korelasyon katsayısının hesaplanmasına yönelik bulgular Tablo 5'de verilmiştir.

Tablo 5. Memnuniyet düzeyi akademik başarı ilişkisi

		Memnuniyet	GANO
Memnuniyet	r	1	,126
	p		,198
	N	105	105
GANO	r	,126	1
	p	,198	
	N	105	105

Pearson korelasyon katsayısının hesaplanmasında Altun ve Bozkurt'a göre (2020:196), $P > 0,05$ olduğu durumda anlamlı bir ilişki söylenemez.

Yapılan araştırmada korelasyon katsayısı $r= 0,126$ ve $p= 0,198$ olarak hesaplanmıştır. Bu sebeple okuldan memnuniyet düzeyleri ile akademik başarıları arasında anlamlı bir ilişki olmadığı anlaşılmıştır.

Sonuç ve Tartışma

Bu araştırmada Fen bilgisi öğretmen adaylarının okuldan memnuniyet düzeyleri ve akademik başarı puanları arasındaki ilişkinin incelenmesi hedeflenmiştir. Akademik başarı ölçütü olarak öğrencilerin genel aritmetik not ortalamaları, memnuniyet ölçüsü olarak ise Öğrenci Memnuniyet ölçeğinden aldıkları puanların ortalamaları kullanılmıştır. Ölçek; üniversitenin fiziki koşulları, altyapısı, kütüphane olanağı, dersler ve ders içerikleri, dersi veren akademik personelin özellikleri, dersi veren akademik personel dışındaki üniversite çalışanlarının özellikleri, öğrenci profili olmak üzere yedi boyuttan oluşmaktadır. Bu boyutlardaki memnuniyet düzeyleri ile akademik başarı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Fen bilgisi öğretmen adaylarının memnuniyet düzey ortalamaları 3,49 olup memnuniyet düzeylerinin yüksek olduğunu ve genel akademik not ortalamalarının 2,84 olması da başarılarının yüksek düzeyde olduğunu göstermektedir. Öğrenci memnuniyet puan ortalamasının yüksek düzeyde olması öğrencilerin verilen hizmetlerden memnun olduğunu göstermektedir.

Ölçekte yer alan Üniversitenin fiziki koşulları boyutu; sınıf ortamı, dersliklerin büyüklüğü, teknolojik donanımı, ısınma durumu gibi koşulların yanı sıra kantin, asansör, tuvaletler, otopark gibi imkanların değerlendirilmesine yöneliktir. Üniversite alt yapı boyutunda ise; bürokratik işleyiş, öğrenci işleri, fotokopi, kırtasiye, internet olanakları, bilimsel etkinlikler, kulüpler, sağlık kültür, spor etkinliklerine yönelik memnuniyetleri ölçülmek istenmiştir. Kütüphanenin değerlendirilmesi boyutu; kütüphane işleyişi, olanakları, kaynakların ulaşılabilirliği ve yeniliğine yöneliktir. Üniversite çalışan boyutu; ders veren akademik personel dışındaki görevlilere yöneliktir. Adayların çoğunun özellikle 2. ve 3. sınıflarda öğrenim gördüğü düşünülürse bu adayların pandemi sebebiyle 2 yıldır okuldan uzakta olmaları ve çevrim içi eğitim almaları sonucu bu boyutlarda bahsedilen hizmetlerin pek çoğunun farkına varmadığı veya yararlanamadığı söylenebilir. Bu araştırmada en çok dikkat çeken sonuç, adayların dersi veren akademik personeli değerlendirdiği boyuttur. Online eğitimde bile olsa, ders veren akademik personelin teknolojiye yatkınlığı, öğretim yöntemindeki başarısı, dersi akıcı ve etkili sunabilmesi, öğrencilerle iletişimi adaylar tarafından rahatça cevaplanabilecek sorulardan oluşmaktadır. Bu boyutta akademik başarı puanları ile memnuniyet düzeyleri arasında anlamlı bir ilişkinin olmaması dikkat çekicidir.

Literatürde benzer çalışmaların bulguları incelendiğinde; Egelioglu ve diğerleri (2011:22), tarafından yapılmış çalışmada memnuniyet ölçeği puanları ve akademik ortalamalar arasında zayıf ancak anlamlı bir ilişki bulmuşlardır. Güler ve Emeç (2006:135)'in çalışmalarında ise öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümden duyulan memnuniyet düzeyleri arttıkça akademik başarı puanlarının yükseldiği görülmüştür. Başka bir çalışmada da genel not ortalaması daha yüksek olan öğrencilerin öğrenim gördükleri okullarından daha memnun oldukları belirlenmiştir (Umbach ve Porter, 2002:226). Literatürde Kantek ve Kazancı (2012:41)'nin ve Koç ve Arkan (2021:90)'in hemşirelik öğrencileri ile yaptıkları çalışmalarında ise akademik başarı puanı ile öğrencilerin okuldan memnuniyet durumlarının arasında anlamlı bir ilişki bulamamıştır.

Değişen yaşam koşullarına bağlı olarak öğrencilerin beklentileri de değişeceğinden öğrencilerin ihtiyaçlarını tespit etmek için düzenli olarak takipler yapılmalı ve gerek görülen iyileştirme çalışmaları sürdürülmelidir. Bu takipler Yükseköğretim kurumlarından beklenen seviyede öğrenci yetiştirilebilmesini, rekabetçi ortamda tercih edilen kurum olabilmeyi ve öğrencilerin beklentilerinin

en iyi şekilde karşılandığı eğitimin kalitesine ulaşmayı sağlayacaktır. Eğitim- öğretim faaliyetlerine yapılan harcamaların, eğitim kalitesini artıracak şekilde ancak öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçları dikkate alınarak yapılmasına dikkat edilmelidir. Yüksek öğretim kurumlarında öğrenci memnuniyetine duyarlı yönetim oluşturulmalı, öğrenci ihtiyaç ve beklentileri sürekli bir şekilde takip edilmeli memnuniyet durumlarının sürekliliği korunmalı öğrencilerle kaynaşma sağlanarak okulun vizyon ve misyonuna uygun çerçevede ilişkiler geliştirilmelidir. Yönetime ve müfredata yönelik öğrenci şikayetleri dikkate alınmalı, zaman zaman akademik ve idari personelin birlikte katıldığı sosyal ve bilimsel etkinlikler organize edilerek iş birliği arttırılmalıdır.

Kaynakça

- Altaş, D (2006). Üniversite Öğrencileri Memnuniyet Araştırması. Marmara Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 21(1): 439-458.
- Altun M, Bozkurt I (2020). *İstatik ve istatistiksel yorumlama teknikleri*. Alfa Aktüel Yayınları, Bursa
- Alver, B (2005). Üniversite öğrencilerinin problem çözme becerileri ve akademik başarılarının çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 21(21): 75-88.
- Archibald, S (2006). Narrowing in on educational resources that do affect student achievement. *Peabody Journal of Education*, 81(4): 23-42.
- Bacıoğlu S D, Vural L (2018). Öğretmen Adaylarının Akademik Hizmetlere İlişkin Görüşleri Ve Memnuniyet Düzeyleri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. (47): 158-178. <https://doi.org/10.21764/maeuefd.364465>
- Bahçetepe Ü, Giorgetti F M (2015). Akademik başarı ile okul iklimi arasındaki ilişki. *Istanbul Journal of Innovation in Education*, 1(3): 83-101.
- Biber, A Ç (2013). Öğretmen Adaylarının İlköğretim Matematik Öğretmenliği Lisans Programı Hakkındaki Memnuniyet Düzeylerinin Araştırılması: Kastamonu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Örneği. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 21(3): 1253-1270.
- Boran M, Yelken T Y (2020). Öğretmen Adaylarının Eğitim Fakültesindeki Hizmet Kalitesine Yönelik Memnuniyet Düzeyleri. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*: 1-19. <https://doi.org/10.9779/pauefd.518787>.
- Burgaz B, Ekinci C E (2007). Öğrencilerin Hacettepe Üniversitesi'nce sunulan hizmetlere ilişkin beklenti ve memnuniyet düzeyleri. *Hacettepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 25(1): 71-89.
- Bursal, M (2019). SPSS ile Temel Veri Analizleri. Anı Yayıncılık, Ankara.
- Celep, C (2007). Okullarda bilgi yönetim kültürü geliştirmede okul yöneticilerinin rolü. *Eğitime Bakış*, 3(8): 15-22.
- Creswell, J W (2017). Araştırma Deseni Nitel, Nicel ve Karma Yöntem Yaklaşımları. (S. B. Demir Çev.). Ankara: Eğiten Kitap.
- Dincer M A, Uysal G (2010). The determinants of student achievement in Turkey. *International Journal of Educational Development*, 30(6): 592-598.

- Dolmans D H J M, Wolfhagen, H A P, Scherpbier A J J A (2003). From Quality Assurance To Total Quality Management: How Can Quality Assurance Result in Continuous Improvement in Health Professions Education? *Education for Health*, 16(2): 210-217.
- Edraki M, Rambod M, Abdoli R (2011). The Relationship between Nursing Students' educational Satisfaction and their academic success. *Iranian journal of medical education*, 11(1): 1-8.
- Egelioglu N, Arslan S, Bakan G (2011). Hemşirelik öğrencilerinin memnuniyet durumlarının akademik başarıları üzerine etkisi. *Hemşirelikte Araştırma Geliştirme Dergisi*, 13(1): 14-24.
- Engin-Demir, C (2009). Factors influencing the academic achievement of the Turkish urban poor. *International Journal of Educational Development*, 29: 17-29.
- Erdoğan M, Uşak M (2005). Fen bilgisi öğretmen adayları memnuniyet ölçeğinin geliştirilmesi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(2): 35-54.
- Erdoğan, Y (2007). Ana-Baba Tutumları ve Öğretmen Davranışları ile Öğrencilerin Akademik Başarıları Arasındaki İlişkiler. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. Sayı 14: 33-46
- Glewwe P W, Hanushek E A, Humpage S D, Ravina R. (2011). School resources and educational outcomes in developing countries: A review of the literature from 1990 to 2010 (No. w17554). National Bureau of Economic Research.
- Güler B K, Hamdi E M E Ç (2006). Yaşam memnuniyeti ve akademik başarıda iyimserlik etkisi. *Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 21(2): 129-149.
- Jafarova M, Demirtaş Z (2020). Eğitim fakültelerinde öğrenci memnuniyeti (Sakarya Üniversitesi örneği). *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(2): 175-193.
- Kantek F, Kazancı G (2012). An analysis of the satisfaction levels of nursing and midwifery students in a health college in Turkey. *Contemporary Nurse*, 42(1): 36-44.
- Karakaya A, Kılıç İ, Uçar M (2016). Üniversite öğrencilerinin öğretim kalitesi algısı üzerine bir araştırma. *Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (2): 40-55.
- Karasar, N (2012re). Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Nobel Yayınları
- Koç K, Arkan B (2022). Examining the Correlation between the School Satisfaction Levels and Academic Achievement Scores of Faculty of Health Sciences Students. *Kocaeli Medical Journal*, 11(1): 84-92. DOI:10.5505/ktd.2022.73554
- Naralan A, Kaleli S S (2012). Üniversite Öğrencilerinin Üniversiteden Beklentileri Ve Bölüm Memnuniyeti Araştırması: Atatürk Üniversitesi Örneği. *Organizasyon Ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 4(1): 1-11.
- Parlar, H (2012). Bilgi toplumu, değişim ve yeni eğitim paradigması. *Yalova Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(4): 193-209.
- Samdal O, Wold B, Bronis M (1999). Relationship between students' perceptions of school environment, their satisfaction with school and perceived academic achievement: An international study. *School effectiveness and school Improvement*, 10(3): 296-320.
- Stewart, E B (2008). School structural characteristics, student effort, peer associations, and parental involvement the influence of school-and individual-level factors on academic Achievement. *Education and Urban Society*, 40(2): 179-204.

- Sümen Ö Ö, Çağlayan K T (2013). Öğretmen Adaylarının Eğitim Fakültesinden Memnuniyet Düzeyleri Ve Hayal Ettikleri Eğitim Ortamı. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32(2): 249-272.
- Şahin, A E (2009). Eğitim Fakültesinde Hizmet Kalitesinin Eğitim Fakültesi Öğrenci Memnuniyet ölçeği (EF-ÖMÖ) ile Değerlendirilmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 37(37): 106-122.
- Şahin İ, Zoraloğlu Y R, Fırat N Ş (2011). Üniversite Öğrencilerinin Yaşam Amaçları, Eğitsel Hedefleri Üniversite Öğreniminden Beklentileri Ve Memnuniyet Durumları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 3(3): 429-452.
- Tatar A, Çavuşoğlu F, Özudođru M T, Uyğur G, Toklu N, Haşlak F D, Namlı M, Uysal A R, Güler A K, Özdemir F H (2017). Üniversite öğrencileri için A Öğrenci Memnuniyet Ölçeği'nin geliştirilmesi ve psikometrik özelliklerinin incelenmesi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5(56): 214-230. <http://dx.doi.org/10.16992/ASOS.12835>
- Umbach P D, Porter S R (2002). How do academic departments impact student satisfaction? Understanding The Contextual Effects Of Departments. *Research In Higher Education*, 43: 209-234.
- Uygur M, Yelken T Y (2017). Sınıf öğretmenliği adaylarının memnuniyet düzeyleri ve gelecek beklentisi algılarının incelenmesi: Mersin Üniversitesi örneği. *Yükseköğretim Dergisi*, 7(1): 1-9.
- Yüksel, S (2002). Yükseköğretimde eğitim-öğretim faaliyetleri ve örtük program. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1): 361-370.

Etik Kurul Kararları

Makalenin etik kurul onayı Bursa Uludağ Üniversitesi Araştırma ve Yayın Kurulları Başkanlığı (Sosyal ve Beşerî Bilimler Araştırma ve Yayın Etik Kurulu'nun 30 Eylül 2022 tarih ve 2022-08 sayılı oturumunda alınmıştır

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı

Bu araştırmada yazarların katkı oranları eşit düzeydedir.

Çatışma Beyanı

Makalenin herhangi bir aşamasında maddi veya manevi çıkar sağlanmamıştır.

Yayın Etiđi Beyanı

Bu makalenin planlanmasından, uygulanmasına, verilerin toplanmasından verilerin analizine kadar olan tüm süreçte "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiđi Yönergesi" kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan "Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiđine Aykırı Eylemler" başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir. Bu araştırmanın yazım sürecinde bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamıştır. Bu çalışma herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiştir.